

del ros; / d'infern, caos, / no són pus *glots*», JRoig (*Spill*, 12387).

Només de les *VidesR* conec una variant *glotre*: «fon príncep dels cocs --- qui són luxurioses e *glotres*» (271v2, traduït «qui gluae dediti sunt», 854), on pot haver-hi efecte de la tendència a la repercussió de líquides i contaminació de *gotornons* (*VidesR*), però sobretot del sinònim *golafre*.

Glòt, igual que l'oc. ant. *glot*, *gloton*, prové del llatí *GLUTTO*, -ONIS, amb la doble forma corresponent al cas subjecte i el cas complement (per a la falsedat d'un ll. vg. *gluttus*, veg. *DCEC* II, 733a35). La importància presa en aquest cas pel cas recte s'explica pel fet que el cas *GLUTTO* s'usava més en el mot present que en la gran majoria, com a predicat o vocatiu, en prèdiques,¹⁵ injúries etc. (*és un glot*, *no sies glot*, *hom glot!* etc.).

Tanmateix també queden algunes deixalles de *GLUTTONE* en català medieval: cites de Lull i dels *Animals de caçar en AlcM*; encara: «*glotó*: comessor, comesabundus, comedo», OPou (*TbPu.*, 189).

DERIV.: D'aquí *glotonia*: «Que'l Diable --- lo temtà per *glotonia*, quan li fét menjar lo pom de paradís» (6v8, i de nou 6v20); «lo primer home pecà --- per supèrbia, inobediència e *glotonia*», *Vides de Sants rosselloneses* (f° 86v1, n. 94); «*glotonia* és destemprat desig en menjar e en beure, menjant e bevent més que no-s covés», Lull (*Doctr. Pu.*, Gili, p. 146; *glutunia*, *Blanq.* III, 173.28); «pensa-s que tot hom lo conega e-l tingua per un gran goliart», Eiximenis (*Terç*, *NCl.* III, 209.28); «per axò-s donen a *glotonia* de menjar e de beure», *De Amore d'ACapellà* (p. 82); «lo mengyar pres ab massa *lothonia* no és bé mastegat e per consegüent no és bé digest», Egidi Romà (66v); una variant *glotoneria* a penes arribà a usar-se en català, i avui és un veritable castellanisme (d'aquí extragué un inexistent **glotoner* el falsificador de «Boades», a esborrar del diccionari).

Glotir 'engolir' del ll. *GLUTTIRE* 'engolir': «pau-sà la sua boca sobre'l seu cap, ayxí que la *gloti*» (f° 137v1), traduït *deglutivit*, en *Desclot* «les devorables serpents qui-ns *glotien*» (cap. 81); per a un rastre parcial d'aquest mot a Menorca, veg. *GLATIR*. També s'usà *gelotir*, ll. *DEGLUTTIRE*, veg. el gloss. de les *VidesR*; i més *englotir* —com fr. *engloutir*, oc. ant. *englotir*— «O Senyor meu! e quantes vegades m'ha absorbit lo malvat diable, que tu m'has treit de la boca mal son grat! --- car lavors ell era aparellat de *englotirme* e tu, senyor meu, m'has lunyat per la tua gran mercè», Boliver (*Excitator*, *NCl.*, 215). L'assajà alguna vegada Verdagner: «com eix roch, diu, l'Atlàntida n'ha d'èsser *englutida* / y de que fos estada los homes dubtaran» en l'escalorn de l'*Ail.* de 1867 IV, 21c, però canvia aquesta estrofa en la versió plena. *Englotidor*. *Englotiment*.

Glòtut, encreuaement amb *golut*.

Erudits: *Deglutir* [1803, Belv.]; *deglutiment*; *deglutidor*, *deglutició* i, *menys* correctament, però usual, *deglució*. *Transglotir* ant. 'engolir' [1490, Cauliac]; +*transglutiment* 'deglutició' [id., ll. v, d. 2.ª, cap. 3: «deslogació --- fa dan al *transglutiment*»].

GLOXINIA, del nom del botànic alemany BPGloxin. □ 1.ª doc.: *DFa*.

Gluc-gluc, V. *glac-glac* *Glucèmia*, *glúctic*, *glucina*, *glucònic*, *glucosa*, *glucòsid*, *glucostíria*, V. *glicerina* *Glu-glu*, *gluglueig*, V. *glac-glac*

GLUMA, pres del ll. *glūma*, -ae 'boll, pel·lícula que cobreix el gra'. □ 1.ª doc.: 1919, PVayreda.

DERIV.: *Glumaci*. *Glumella*; *glumèllula*.

CPT.: *Glumifer*. *Glumiflora*.

GLUTEN, pres del ll. *glūten*, -inis 'aiguacuit', 'enrut'. □ 1.ª doc.: Lab. 1839.

DERIV.: *Glutenina* [*glutina*, 1868, *SLitCosta*]. *Glutinós* [1803, Belv.]; *glutinositat* [Lab. 1839]. *Glutinatiu*. *Aglutinar* [1868, *SLitCosta*], pres del ll. *agglutinare* 'enganxar, adherir'; *aglutinant* [id.]; *aglutinació* [id.]; *aglutinable*, -adis, -ament, -ador, -atiu. *Aglutinina*. +*Deglutinació*; +*deglutinar*: termes creats pels lingüistes aplicats al fenomen fonètic oposat a l'aglutinació. *Conglutinar*; *conglutinació* [1868]; *conglutinant*, -atiu; *conglutinós*. I veg. *ENGRUT*.

GLUTI, derivat savi del gr. *γλουτός* 'cul', 'anques, natges'. □ 1.ª doc.: *DFa*.

Glutinós, V. *gluten*

GNEIS, pres de l'al. *gneis*, id. □ 1.ª doc.: 1868, *SLitCosta*.

DERIV.: *Nèissic*. *Gneissoide*.

GNETÀCIES, pres del ll. mod. botànic *gnetum*, nom d'una planta originària de Java. □ 1.ª doc.: *DFa*.

Gnom, V. *geo*. *Gnòmic*, *gnomologia*, *gnomològic*, *gnòmion*, *gnomònic*, *gnosi*, *gnòstic*, *gnosticisme*, V. *co-nèixer*

GNU, de la llengua dels bosquimans del Cap Sud-africà. □ 1.ª doc.: *DFa*.

Goa, V. *gúa* *Goba*, V. *engalbar* *Gobanella*, V. *govanella*

GOBEJAR, variant fonètica menorquina de *cobejar* (apèndix a *ACOBITIAR*, I, 35b3). Significa 'agombar, tenir sota protecció', com ho mostren els següents textos folklorics: «—Què 'm dus en Gasparet? —Bones hores són aquestes!... no estic llogat per això. En Gasparet deu estar ben *gobetjat* devora sa mare. —Dons, demà vespre me l'has de dur —li digué --- s'Homenet»; «Sa cuina vàrem tancar / fins a tai de 1 menjador: / lo que a mi 'm dóna calor² / és no poré'm *gobetjar*: / si tenc ganes d'orinar, / tenc d'anar pes carreró», poesia de J Vivó (1715-1780). Aquesta evolució semàntica de *cobejar*, amb lleu i impecable evolució fonètica, és la millor comprovació de l'etimologia d'(A)COBITIAR 'acollir hospitalàriament' < co-